

Tura - Cosimo Tura

Turany - pozri Slovensko

<http://sk.wikipedia.org/wiki/Turany>

M. A. Bazovský: U Turian (1932)

turban - základný symbol *moslimov*, ktorý určil už *Mohamed*; farba turbanu rozlišovacím znakom náboženských spoločenstiev, *zelená* vyhradená Mohamedovým potomkom; tvar turbanu, jeho viazanie, veľkosť a ozdoby odlišovali spoločenský stav, povolanie, mieru vznešenosti; čím väčší turban, tým väčšia vznešenosť; turban ako doplnok európskej ženskej *módy* (napr. v 2.pol.19.st. a 20.rokoch 20.st.); pozri *islamský odev*; *burda*; *bolzo*; *Veronika*, *Jáchym*; *tulipán*

J. van Eyck: Muž v červenom turbanu (1433)

Rembrandt: Belsazar (17.st.)

A. de Gelder: Kráľ Dávid (1680-1685)

J. Lievens: Fúzatý muž v turbane (lept, 1630-1631)

Guercino: Sv. Cecília (1658)

G. van den Eeckhout: Portrét starého muža v turbane (1670)

J. Liss: Judita v Holofernesovom tábore
R. Campina: Sv. Veronika

Q. Massys: Bankár a jeho žena

H. J. Terbrugghen: Pilát si umýva ruky (1617)

J. Lievens: Pilát umývajúci si ruky (1.pol. 17.st.)

A. Mucha: Žena s horiacou sviečkou

Turčanský sv. Martin - *Martin (mesto)*

turecké divadlo - tri základné formy z 12.st.: improvizované *orta ojunu*, tieňové *karagöz*, divadlo jedného herca *meddah*; ďalšie typy: zo 16.-18.st. *šelingy* (dvorské slávnosti) a ľudové *orta ojunu*; pozri *divadlo*

turecké kúpele - typ komunikačných *kúpeľov* orientálnej proveniencie, situovaný pôvodne v interiéri s typickými črtami islamskej architektúry (klenutie, stĺpy, *mozaiky*); základ tvorí malý plytký kruhový bazén s vyhrievanou vodou, doplnený prvkami individuálnej očisty; dôležitou zložkou je para ako očistný aj regeneračný prostriedok; pozri *hammán*, *therma*

J. J. F. Le Barbier: Turecké kúpele hammam (1785)

Turecko, Turci - staroveká oblasť chetitskej ríše, gréckych antických miest na západnom pobreží (pozri *Hisarlik, Trója*); od 2.st.pr.Kr. súčasť *Rímskej ríše*; od konca 4.st. spolu s Carihradom/ *Konštantínopolom* jadro *Byzantskej ríše*; pozri *Urartu*; *Chetiti*, *Kelti*, *Osmani*, *kuruci*, *Saracéni*; *Antiochia*, *Istambul*, *Kréta*, *Kylikia*; *Blízky východ*; *Malá Ázia*; *karmazín*; *kostol artikulárny*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Turchia>

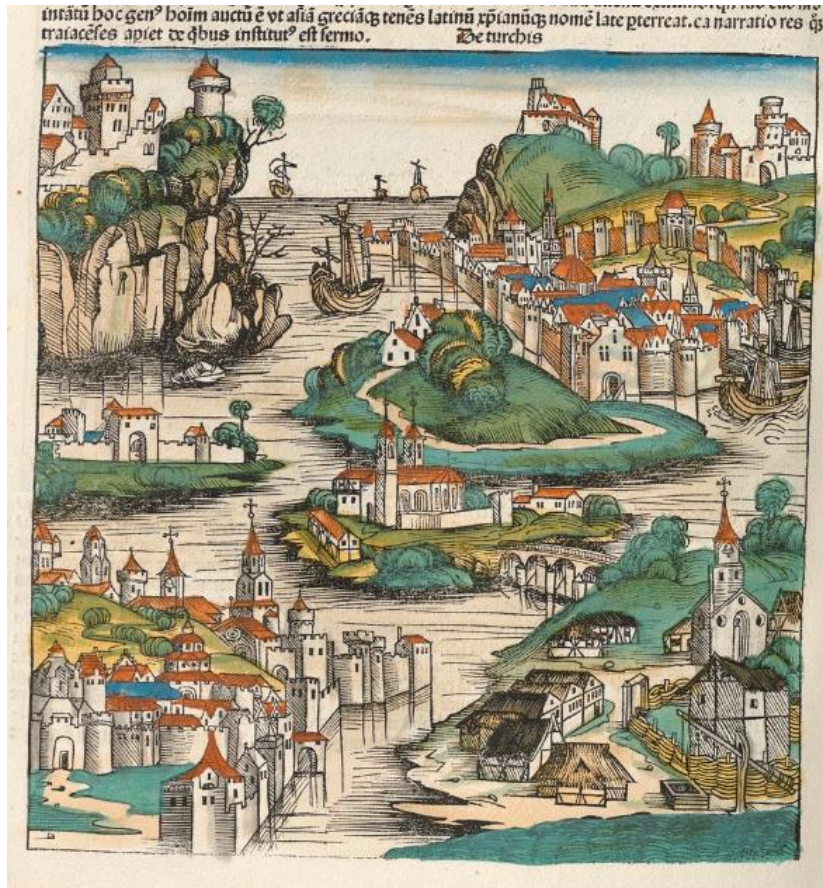
<http://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D1%81%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%B0%D1%8F%D0%B8%D0%BC%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B8%D1%8F>

http://it.wikipedia.org/wiki/Storia_della_Serbia#La_conquista_turca

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=9

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=16

http://www.webumenia.sk/web/guest/graphic/-/staticresults?orderBy=DATING_ASC&items=14&query=&layout=gridLayout&images=true&searchFor=data&page=21

M. Wolgemut, W. Pleydenwurff, H. Schedel: Turecko (drevoryt, Norimberská kronika, 1493)

turecké osmanské písmo - الفبا /elifbâ; verzia arabského písma používané v turečtine za Osmanskej ríše a v prvých rokoch tureckej republiky až do 1. novembra 1928, kedy Mustafa Kemal Atatürk zaviedol používanie *latinky*

turecký kameň - tyrkыз

turga/tugra - panovnícky *emblém osmanských vladárov* v podobe *kaligrafie*; štylizovaný podpis tureckých sultánov a emirov; aby niektorí sultáni zdôraznili svoju neobmedzenú moc a krutosť, svoj svoju turgu robili krvou: namáčali tri prsty do vojnového kotla s krvou nepriateľa; niektoré kaligrafické turgy mali svoje názvy: napr. drak ap.; porovnaj termín *tug*; porovnaj *basmala*

Turga Abdul Chamida II. (1876)

Turice (sviatok) - tiež *Pentekostes*, *svätodušné sviatky*, *Zoslanie Ducha svätého/Vyliatie sv. Ducha/Zjavenie sv. Ducha*, *Zostúpenie Ducha svätého*; čes. výraz *Letnice*; dôležitý sviatok *cirkevného roka*, ktorý pripadá na 50.deň po *Veľkej noci*; na tretí piatok po Turícach je sviatok *Najsvätejšieho srdca Ježišovho*; pozri *Gralburg*, *Artuš (Huf)*

Heriban: slovenský názov kresťanského sviatku označeného grécko-latinským menom Pentekostes; je to synonymum názvu liturgickej slávnosti Zoslanie Ducha svätého

-v staroveku slávila cirkev tento sviatok už pomerne skoro; prvé zmienky sa objavujú však až v 3.st.; nakoľko v kresťanskom ponímaní Turícami vrcholí päťdesiatdenná oslava *Velkej noci*, boli a naďalej sú Turíce považované za jeden z najvýznamnejších kresťanských sviatkov; v 4.st. sa začali v predvečer sviatku Turíc sláviť *vigilie* a po ňom sa slávil oktáv Zoslania Ducha Svätého; *liturgická farba* Turíc bola vždy červená; tento zvyk pochádza zrejme zo slávnostného rímskeho odevu, ktorý bol farbený *purpúrom*; v českých krajinách sa Turíce slávili od príchodu kresťanstva, avšak dlho potom v ľudovej zbožnosti pretrvávali pohanské obyčaje, hoci naštepené na nové náboženstvo, ako dokladá aj kronikár Kozmas, keď r. 1092 píše o kniežaťu Břetislavovi II., že vyhánal zo zeme čarodejníkov, veštcov a pohanských hádačov; knieža vykorenil podľa Kozmu tiež „obyčaje pověrečné, které vesničané, posud polou pohané, o Letnicích v outerý nebo ve středu zachovávali, přinášejíce dárky ke studánkám, oběti zabíjeli a zlým duchům obětovali“

Nový biblický slovník: hebr. hamiššim jom - „50dní“; ide o počet dní, ktoré uplynuli od sviatku „obety podávania“; na počiatku *Velkej noci* (*paschy*) bol prinesený zväzok a po 50 dňoch nastal sviatok Turíce; nakoľko medzi tým uplynulo sedem týždňov, nazýval sa tento sviatok *Týždňov*; išlo vlastne o koniec žatvy, ktoré začínali prvým priložením kosáka ku stojacemu obilium (*Deuteronomium* 16,9); tento sviatok sa neviaže iba na obdobie *Pentateuchu* (5.st.pr.Kr.), ale o jeho dodržiavaní sa hovorí aj v časoch kráľa *Šalamúna* (970-931pr.Kr.), kedy sa slávil ako druhý z troch každoročných sviatkov (*2Paralipomenon* 8,13); tento sviatok bol vyhlásený ako „bohoslužobné zhromaždenie“, kedy ľudia nebudú vykonávať žiadnu všednú prácu a každý muž príde do svätyne a zo svojho sídliska prinesie dva kysnuté chleby (pokojná obeť) z jemnej bielej múky a dá je kňazovi, ktorý ich predloží Bohu spolu s obetami zvierat za hriech a spolu s obetami pokojnými (*Levitikus* 23,17-20); nakoľko išlo o deň radosti (*Deuteronomium* 16,16), každý zbožný Izraelita vyjadroval uspokojenie z požehnanej úrody a svoj strach z Pána (*Jeremiáš* 5,24); bolo to vďaka vzdaniu aj strach vykúpeného ľudu, lebo táto bohoslužba sa neobišla bez obetí za hriech a bez obetí pokojných; sviatok navyše pripomínal izraelský útek z *egyptského zajatia*; aby bola obeť prijatá, musel byť najprv odstránený hriech, až potom došlo k uzmierneniu s Bohom; v *intertestamentárnom období* (1.st.pr.Kr.-2.pol.1.st.) sa neskôršie sa Turíce považovali za výročie vydania *Zákona* na hore *Sinaj*; *saduceji* sviatok Turíce slávili 50 deň (vrátane) od prvej nedele po *velkej noci* (*sabat* *Levitikus* 32,15 považovali za týždenný *sabat*); ich počínanie ovplyvnilo verejné dodržiavanie tohto sviatku v čase, keď stál *jeruzalemský chrám*, a cirkev právom pripomína prvé kresťanské Turíce v nedeľu (svätodušná nedeľa); *farizeji* však vysvetľovali „*sabat*“ *Levitikus* 23,15 ako sviatok *nekvasených chlebov* a ich počínanie sa stalo normou v judaizme od roku 70, takže podľa *židovského kalendára* sviatok Turíc pripadá na rôzne dni týždňa; v *Novom zákone* máme tri zmienky o Turicách:

Nový biblický slovník: v *Novom zákone* v *Skutkoch apoštolov* (2,1-4) sa v tomto dni po *Kristovom vzkriesení* a *nanebovstúpení* (asi roku 30) učenci zišli v jednom dome v Jeruzaleme a dostali znamenie z nebies; zostúpil na nich *Duch Svätý* a bolo zrejmé, že dostali nový život, moc a požehnanie; *apoštol Peter* udalosť vysvetlil ako naplnenie *Joelovho* proroctva; pozri *olej*; *Klaňanie troch kráľov*

Heriban v súvislosti s heslom *sviatok Týždňov*; druhý zo židovských sviatkov spojených s púťou do *Jeruzalemu* (*Deuteronomium* 16,16), nazývaný podľa toho, že sa slávil po siedmich týždňov od sviatku *pesah/paschy*; pôvodne to bola slávnosť žatvy, čiže *dožinky*, keď sa obetovali prvotiny chleba z nového *obilía*; na sviatok Týždňov sa nesmeli vykonávať služobné práce, konali sa osobitné obraty a obety (*Levitikus* 23,17) a každý Izraelita na ne musel prispieť osobitným darom; v neskoršom judaizme sviatok Týždňov, ktorý sa od 2.st.pr.Kr. začal nazývať gréc. *Pentekostés* (päťdesiaty deň [po *pasche*]), sa stal spomienkovým dňom na sinajskú zmluvu uzavretú *Mojžišom* pod vrchom *Sinaj* a *Zákon (Tóru)*; na sviatok Pentekostes, ktorý nasledoval po *zmŕtvychvstaní* Ježiša Krista, zostúpil na apoštolov *Duch Svätý*, bola založená *Cirkev*, nový Boží ľud; tým dostal sviatok Týždňov celkom novú náplň a stal sa kresťanským sviatkom *Turíc*; pozri *Zoslanie ducha svätého/Zjavenie ducha svätého*

P. Brueghel ml.: Whitsun Bride. Svätodušné sviatky (17.st.)

P. A. Suchodolskij: Turíce (1884)

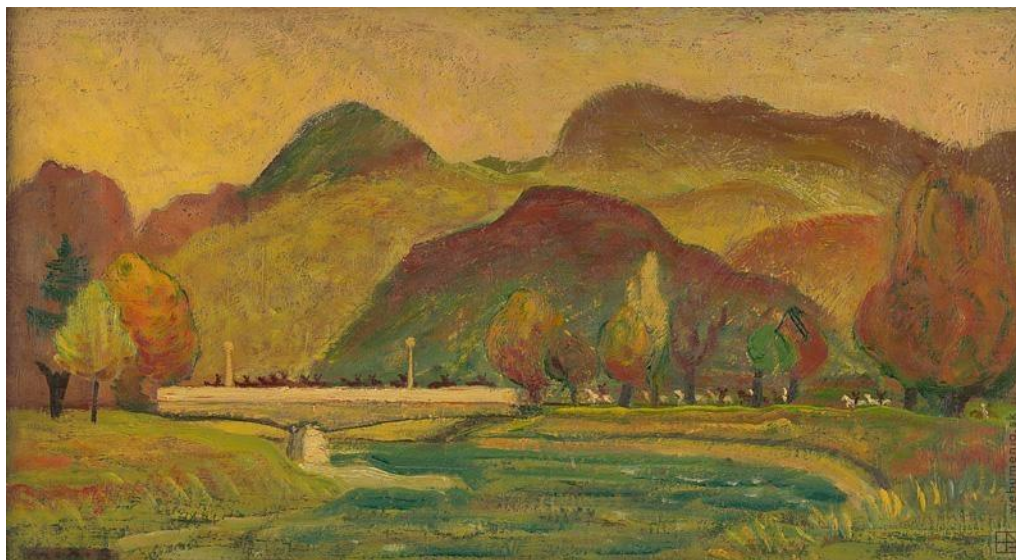
E. Halász-Hradil: Turíce (20.st.)

Turíce (vo výtvarnom umení) - pozri *Zoslanie Ducha svätého*
Turiec - pozri *Slovensko*

http://sk.wikipedia.org/wiki/Turiec_%28regi%C3%B3n%29

M. Benka: V jeseni – Turiec (1947)

M. Bazovský: Prechod partizánov cez Turiec v októbri 1944 (1953)

Turín - pozri *Taliansko*

G. B. Probst: Turín (kolorovaná rytina, 1745)

G. B. Probst: Turín (detail, kolorovaná rytina, 1745)